

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

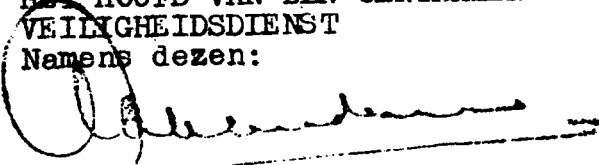
No.B.X.13051.
Dict.:H. Typ.:TZ.

's-Gravenhage, 2 April 1947.
Javastraat 68.
Tel. (111539.
(112778.

Hierbij heb ik de eer U een exemplaar aan te bieden van Overzicht No.2 van mijn Dienst, afgesloten per 22 Maart 1947.

Coll.:dR.

HET HOOFD VAN DEN CENTRALEN
VEILIGHEIDSDIENST
Namens dezen:

J.C. Grabbendam.

Aan alle Politieverbindingen.

CENTRALE-VEILIGHEIDSDIENST.

OVERZICHT NO. 2.

1947.

-o-o-o-o-o-

INHOUD.

- I. Communistische Partij Nederland ("De Waarheid") blz. 1.
Algemeen.
Ledenwerving.
"De Waarheid".
Tewerkstelling Poolse arbeiders in kolenmijnen.
Communistische congressen in Engeland.
Congres "Partei der Arbeit" in Zwitserland.
- II. Algemeen Nederlandsch Jeugd-Verbond.....blz.12.
- III. Revolutionnair-Communistische Partij.....blz.15.
- IV. Communistenbond Spartacus.....blz.17.
- V. Vrije Socialisten-Vereeniging.....blz.18.
- VI. Eenheids-Vak-Centrale.....blz.19.
- VII. Stakingen.....blz.29.
- VIII. Indonesië.....blz.34.

I. COMMUNISTISCHE PARTIJ NEDERLAND ("De Waarheid").

ALGEMEEN.

De obligatie-leening ten bedrage van 500.000 gulden ten behoeve van "De Waarheid" en voor aankoop van het Gebouw "Felix Meritis" werd einde Februari volteekend. Opnieuw bleek uit publicaties, dat diverse inteekenaren weigerden hun inschrijving te ontvangen. Liever zag men, dat de stukken opnieuw verkocht werden, teneinde zoo spoedig mogelijk een eigen pers te hebben. Bij de directie van het blad zouden vele verzoeken binnonkomen, om alsnog te kunnen inteekenen. Op grond hiervan heeft men besloten, na het bericen van het gestelde bodrag de inteekening niet te sluiten. Regelmatig verschijnen thans nog in "De Waarheid" verantwoordingen van de totaal-bodragen, waarvoor ingetekend werd. Op 15 Maart 1947 werd een totaal van f.508.060.- verantwoord.

In "De Waarheid" van 20 Februari 1947 werd een manifest van het partijbestuur der C.P.N. gepubliceerd, waarin opnieuw een beroep op de P.v.d.A. werd gedaan, om de coalitie met de K.V.P. te verbreken en verder samen te gaan met de communisten. De aanleiding tot deze poging vormt de actie van "een reactionnaire groep met Welter en Gerbrandy aan het hoofd", die, volgens "De Waarheid", haar tijd gekomen zou achten om ons volk, als vóór den oorlog, haar bewind op te dringen. De invloed van de P.v.d.A. in de Regeering wordt, zoo schrijft "De Waarheid", door deze "klik" geleidelijk verkleind en het wordt door het blad wenschelijk geacht, dat deze partij haar houding herziet. Slechts een Regeering, samengesteld uit de P.v.d.A. en de C.P.N., gerugstond door een gefuseerd N.V.V.-E.V.C., zou kunnen bereiken:

1. Verhoging van de productie;
2. Nationalisatie van sleutelbedrijven en banken;
3. Opvoering van de koopkracht door verhoging van loonen en salarissen;
4. Hoogere loonen en lagere prijzen;
5. Onderteekening van het accoord van Linggadjati;
6. Terugroeping der troepen uit Indonesië;
7. Ontwapening, voorwaarde voor een duurzamen vrede.

Ten aanzien van de vorenstaande punten, voorzoover deze betrekking hebben op zuiver Nederlandsche aangelegenheden, valt een zekere overeenstemming waar te nemen met de eischen, zooals deze in begin Maart 1947, tijdens een vergadering van het partijbestuur der Belgische Kommunistische Partij, door den toenmaligen Belgischen Kommunisti-

schen Minister van Voedselvoorziening, Edgar Lalmand, worden geformuleerd. Hij omschreef deze als volgt:

1. Prijsverhoging mag niet worden toegestaan;
2. De actie tot prijsverlaging moet worden voortgezet;
3. Blokkeering van de lonen, teneinde bepaalde, noodzakelijke aanpassingen mogelijk te maken, doch geen algemene loonsverhoging;
4. Afschaffing van de burgerlijke mobilisatie;
5. Erkenning van de vakverenigingen in de bedrijven;
6. Medebehoor in de bedrijven ter doelmatige controle van de kostprijzen en medebehoor op nationaal gebied, teneinde de arbeiders in staat te stellen deel te nemen aan de leiding der staatshuishoudkunde;
7. Nationalisatie der kolonmijnen en van de Nationale Bank.

In een Grieksch communistisch blad zou een bericht verschenen zijn, vermeldende, dat een corps Fransche vrijwilligers wordt gevormd om in Griekenland aan de zijde van de Grieksche democraten te strijden. Ook in Groot Brittanien, België en Nederland zouden pogingen worden aangewend om tot oprichting van een dergelijke "Internationale Brigade" te komen. In ons land werden evenwel nog geen aanwijzingen daarover verkregen. In Grieksche Regeeringskringen achtte men het niet onwaarschijnlijk, dat deze publicatie moest dienen om het verslappend moreel van de opstandelingen aan te wakkeren. Het ligt in het voornemen der Grieksche Regeering een en ander ter kennis te brengen van de thans in Griekenland verblijvende commissie van Onderzoek van de U.N.O.

De verslaggever van "De Waarheid" voor Indonesië, M. Joesoef Moedadalam, onlangs na een verblijf van eenige maanden in Indonesië weer in Nederland teruggekeerd, zal een aantal artikelen doen verschijnen over zijn ervaringen aldaar. Het eerste van deze reeks verscheen in "De Waarheid" van 19 Maart 1947.

LEDENWERVING.

De ledenwerfactie, in het vorig maandoverzicht reeds toegelicht, werd per 1 Maart 1947 afgesloten. Tijdens een bijeenkomst te Delft, belegd door "De Waarheid", deelde Jan Schalker, 2e partijsecretaris, mede, dat 9013 nieuwe leden waren ingeschreven. Hierin waren nog niet begrepen de resultaten in de Zaanstreek en de Noordelijke provincies behaald. Schalker verwachtte, dat de totale ledenwinst ruim 10.000 zou bedragen.

Landskampioen voor de werving werd het district 's-Gravenhage, dat 1049 nieuwe leden wist te werven. Het werd hiervoor beloond met de door het partijbestuur uitgeloopte eerevaan. In dit district was het de afdeling Laakkwartier, dat de hoogste prestatie wist te leveren. Met het inschrijven van 104 nieuwe leden bereikte deze afdeling 306 % van de haar opgedragen taak, voor welke prestatie haar de kampioensvlag, beschikbaar gesteld door het districtsbestuur, werd overgedragen.

Ook in andere districten werden aan de beste afdelingen prijzen uitgereikt. Het district Amsterdam steeg, met een aanwinst van ver over de 4000, boven de 20.000 leden. Het district Rotterdam schreef 1214 nieuwe leden in. In volgorde naar de best bereikte resultaten volgen op het district 's-Gravenhage de districten Rotterdam, Amsterdam, Utrecht en Konnerland. De bij het inzetten der actie gestelde doelen schijnen over het algemeen bereikt en vaak nog overschreden, indien althans de berichten uit "De Waarheid", waaraan o.m. vorenstaande gegevens werden ontleend, op waarheid berusten. Men is in de partij van meening, dat bij gunstiger weersomstandigheden de resultaten nog beter zouden zijn geweest. Het thans bereikte resultaat betoekent een vermeerdering van het aantal leden met plm. 18 %. De partij is thans ruim 50.000 leden sterk. Als bijzondere individuele prestaties werden uit Rotterdam gemeld: een 72-jarige kameraad won 22 nieuwe leden en één partijgenoot schreef 54 nieuwe leden in. In Amsterdam presteerde één man het om alleen 142 nieuwe leden aan te werven. De nieuw-ingeschrevenen worden genoemd: "10.000 verbeterde vechters voor een schonere maatschappij, waar het volk weerbaar zal zijn zonder wapens, waar de vlag van de vrijheid niet bezoodeld is met olievlakken en het begrip barmhartigheid zal zijn afgeschaft".

Dat men er in geslaagd is, ondanks de felle campagne der tegenstanders, de partij zoo belangrijk te versterken, wordt verklaard door het feit, dat de C.P.N. trouw is aan haar beginselen, dag in dag uit voor de werkelijke belangen voor de arbeidersbevolking strijdt, dat alleen de C.P.N. een oplossing aan de hand doet voor de huidige en toekomstige problemen van het Nederlandsche volk, dat zij consequent opkomt voor den vrede onder de volkeren en hardnekkigen strijd voert tegen hen, die thans in Indoncsie laten vechten en ons volk wijs willen maken, dat een nieuwe volkerenslaching op komst is. De C.P.N. groeit, omdat haar leden dag in dag uit bewijzen van offeringsgezindheid tot welzijn van het volk aan den dag leggen en omdat het volk vertrouwen heeft in haar leiding.

"DE WAARHEID".

Op bijeenkomsten, op 9 Maart j.l. te Amsterdam en Delft gehouden, waar de resultaten van de ledenwerfactie werden bekend gemaakt, werd weer een nieuwe actie aangekondigd voor abonné-werving voor "De Waarheid". De thans gestelde taak luidt: vóór 1 Mei 15.000 nieuwe abonné's. Door den partijbestuurder Jan Haken werd te Amsterdam aangekondigd, dat het district Amsterdam van deze 15.000 er 3.000 voor zijn rekening zal nemen. De gebruikelijke toezegging van een prijs voor het district, dat de beste resultaten zal weten te bereiken, bleef ook ditmaal niet uit. De belooning zal thans bestaan uit een nieuwe schrijfmachine.

De directeur van "De Waarheid" Nico v.d. Drift, gaf te Amsterdam nog eenige organisatorische aanwijzingen voor de nieuwe actie. De felle actie, sinds enkele maanden op elk gebied aan den dag getreden, is zeer opvallend: scholing, abonné-werving, obligatie-leening, leden-werving, een hernieuwde abonné-werving. Het is niet onwaarschijnlijk, dat deze drukke werkzaamheden tot uitbouw van de partij, versteviging van het dagblad en verdieping van het politiek inzicht der leden, een gevolg zijn van opdrachten aan Paul de Groot, bij zijn laatste bezoek aan Rusland in het najaar van 1946, verstrekt. Deze meening wordt nog versterkt door de omstandigheid, dat soortgelijke acties in België worden waargenomen. Ook daar intensieve scholing en uitbouw van de communistische pers.

De in het vorige maandoeverzicht reeds vermelde "Groepen van vrienden van De Roode Vaan" hielden op 25 Februari 1947 te Brussel een landelijke bijeenkomst, welke werd bijgewoond o.m. door den communistischen Minister v.d. Wederopbouw, Nationaal-secretaris van de Belgische Kommunistische Partij en bestuurder van de Kommunistische Pers, Jean Terfve en den Minister van Openbare Werken, lid van het Politiek Bureau, Jean Borremans. Het dagblad "De Waarheid" werd vertegenwoordigd door den adjunct-directeur W.Hulst.

Terfve gaf tijdens de ochtendbijeenkomst in zijn rede over "De campagne voor de ontwikkeling der kommunistische pers" een toelichting op het doel van de actie (zie ook vorig maandoeverzicht). Het zou van de oplossing der financiële problemen afhangen of de twee kommunistische bladen den strijd konden volhouden tegen de venijnige campagne der andere bladen. Hulst deelde mede, dat de oplage van "De Waarheid" meer dan 200.000 exemplaren bedraagt, dat het blad voor de soldaten verboden is, maar dat Koningin Wilhelmina er op geabonneerd is.

Jeanne Mullier, vertegenwoordigster der Kommunistische Vrouwen, kondigde aan, dat de vrouwen vóór 1 Mei 100.000 Belgische francs zullen hebben verzameld ten behoeve van de pers.

Tijdens de 's-middags gevoerde discussie werd van verschillende zijden de meening geuit, dat het ontworpen plan nog te bescheiden was en dat men in staat zou blijken, meer te bereiken. Dienzelfden middag werd een "Nationaal Comité der Vrienden der Roode Vaan" verkozen. Aan het slot van de bijeenkomst nam men het besluit alles in het werk te stellen om:

1. de centrale pers van de Belgische Kommunistische Partij een regelmatig bestaan te verzekeren door geldmiddelen te harer beschikking te stellen, welke haar onontbeerlijk zijn;
2. om binnen een zeer korten tijd haar verspreiding en verkoop op te drijven en aan het blad toe te laten met 6 bladzijden te verschijnen.

Ten aanzien van de in het vorige maandoverzicht genoemde 5 punten ter versterking van De Roode Vaan, nam de conferentie het voorstel van het bestuur van de Partijpers over en verbond men zich deze doelstellingen te overtreffen door:

1. Nieuwe collectieve verkoopen van 65.000 nummers per week vóór 31 December 1947, waarvan 35.000 nummers per week vóór 1 Mei 1947.
2. Het bijeenbrengen van 12.000 nieuwe abonné's tegen 31 December 1947, waarvan 6800 tegen 1 Mei 1947.
3. Het ophalen van B.frs.3.600.000 voor het steunfonds tegen 31 December 1947, waarvan B.frs.1.100.000.- tegen 1 Mei 1947.

TEWERKSTELLING POOLSCHER ARBEIDERS IN KOLENMIJNEN.

De door de Regeering aangekondigde plannen om 5000 Poolse arbeiders in de kolenmijnen tewerk te stellen, worden door de C.P.N. sterk afgekeurd, op grond van het feit, dat het hier gaat om voormalige soldaten van den Poolschen Generaal Anders. In een door het district Limburg van de C.P.N. aan deze aangelegenheid gewijd pamflet, worden deze arbeiders "Poolse fascist" en "Poolse desperado's, die in hun eigen land niet meer willen werken" genoemd, terwijl het beleid van de Regeering daarin als een "avontuurspolitiek" van "koloniale en kapitalistische scherpshijpers" wordt aangeduid. In de mededeling van den mijnbeheerder Ir.Groothoff, dat of de

individuele prestatie omhoog moet, of tewerkstelling van Polen noodig is, ziet de C.P.N. een drijven om terug te keeren naar het vooroorlogsche, in mijnwerkerskringen immer fel bestreden, jaagsysteem. Deze aantrekking van Polen wordt in verband gebracht met het uitzenden van Nederlandsche strijdkrachten naar Indonesië. Het daardoor ontstane tekort aan arbeidskrachten moet op deze wijze door buitenlanders worden gecompenseerd. Maar een dergelijke politiek voert ons land en de arbeiders naar den afgrond, aldus het pamflet, met als bijkomstig gevolg, dat de mijnstreek wordt gemaakt tot "een oord van onmenschelijk zwoegen of tot een vergaarbak van internationaal gespuis".

Reeds werden over deze aangelegenheid door het Eerste Kamer-lid Hermans vragen gesteld aan den Minister van Verkeer en Energie, terwijl van de zijde van den Algemeenen Bond van Werkers in het Mijnbedrijf op een vijftal punten de aandacht werd gevestigd, t.w.:

1. De ervaringen met buitenlanders zijn slecht. Wanneer er plaats kan worden gemaakt voor de Polen, moet die er ook zijn voor Nederlanders.
2. Politieke delinquenten dienen te worden gewoerd ten gunste van om geringe feiten ontslagen mijnwerkers.
3. De werving had krachtiger aangepakt moeten worden.
4. Bij werving dienen gehuwden voor ongehuwden te worden aangenomen; ieder dient per 14 dagen éénmaal recht te hebben op vrij vervoer.
5. Beter betaling en betere materiele regeling zullen de productie gunstig beïnvloeden.

"Onder voorbehoud" publiceert "De Waarheid", dat de eerste 12 Polen, uit Engeland overgekomen, reeds tewerk zijn gesteld en teekent daarbij aan, dat met een dergelijke methode de organisaties straks voor een voldongen feit zijn gesteld.

Ook op dit terrein valt een soortgelijke actie in België waar te nemen. Ter vervanging van de in de Belgische steenkolenmijnen werkende 40.000 Duitsche krijgsgevangenen, stelt generaal Mc.Narney voor, 20.000 werklieden uit de Baltische landen, thans verblijvende in de Amerikaansche bezettingszone, naar België te laten gaan. De communisten zijn van meening, dat deze Baltische "zwarten" niet naar België gaan om te werken, doch alleen omdat zij terugkeer naar hun eigen land wonschen te vermijden. De Engelsche mijnwerkers zouden geweigerd hebben naast Polen van het Anders-lager te werken en dit voorbeeld zullen de Belgische mijnwerkers zoo noodig moeten volgen.

COMMUNISTISCHE CONGRESSEN IN ENGELAND.

Gedurende de laatste week van Februari 1947, aanvangende op den 19den en eindigende op den 26sten, werd te Londen het congres gehouden van de Britsche Communistische Partij en daarna de "Empire Communist Conference".

Op het eerste congres waren, buiten de vertegenwoordigde 10 landen van het Britsche Imperium, afgevaardigden aanwezig van 30 landen, waaronder die van België, Bulgarije, Denemarken, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Spanje, Tsjecho-Slowakije, Joego-Slavië, IJsland, Zweden en Zwitserland. De eenige Europeesche landen, welker communistische partijen niet waren vertegenwoordigd, waren Italië, Albanië en Rusland. Uit de Britsche zône in Duitschland waren 6 afgevaardigden aanwezig. Het totaal-aantal afgevaardigden bedroeg ongeveer 800, waarin begrepen die van een 30-tal instellingen, die als belangstellenden het congres bijwoonden. Dit is het grootste aantal communistische vertegenwoordigers, dat sinds de ontbinding van de Komintern tezamen is geweest.

Nog vóór de opening van het eerste congres werd tijdens een persconferentie door den leider van de Canadeesche Communistische Partij, Tim Buck, critiek geleverd op de Canadeesche regering, zulks naar aanleiding van het door deze verstreken van een leening van 150.000.000.- dollar aan Nederland, van welke leening een deel bestemd zou zijn om te worden gebezigd voor imperialistische doeleinden in Indonesië. Op deze wijze zou de Canadeesche regering behulpzaam zijn bij het onderdrukken van het vrijheidsstreven van de Indonesiërs. Tijdens deze persconferentie toonden zich ook de Australische afgevaardigden sterk geïnteresseerd in de Indonesische kwestie, in het bijzonder de Australiër John Henry, die tijdens de Japansche bezetting geholpen zou hebben de communistische partij in Indië op te bouwen.

Als voorzitter van het congres trad op J.R. Campbell. Op Zaterdag 19 Februari 1947 hield het communistische Lagerhuislid Gallagher de openingsrede. Vervolgens werden resoluties aangenomen tegen de vervolging van de communistische partij in Zuid-Afrika, voor het terugtrekken van alle Britsche troepen uit Griekenland en voor het verlenen van steun aan de campagne voor een verhoogde productie. Het congres sprak zich tevens uit voor het verlenen van steun aan de Labourregering. Op Zondag 20 Februari 1947 hield Harry Pollitt, secretaris-generaal der Britsche partij, een uitvoerige rede over de binnenlandsche en buitenlandsche politiek. Ondanks het feit, dat, naar de meening der communisten, de Labourregering in

gebreke was gebleven in de uitvoering van een socialistische vredespolitiek, nam hij de Regeering in bescherming tegen de aanvallen der conservatieve oppositie. De Labour-regeering kon en zou haar werk volbrengen en aan een coalitieregeering zou geen behoefte bestaan. Het internationaal programma der partij voor het organiseren van den vrede op de basis van de volle souveriniteit der volkeren, werd aan de hand van een programma van 10 punten uiteengezet. Pollitt pleitte voor denazificatie van Duitschland; verdeling van de groote grondbezittingen en trusts in de westelijke bezettingszone en vestiging van een politiek en economisch vereenigd Duitschland. Het vormen van een gesloten blok van landen met een geleide economie tegen de Vereenigde Staten diende te worden tegengegaan. Door middel van betere betrekkingen met de Sovjet-Unie, de nieuwe democratische en de vroegere koloniale volkeren, dienden de Vereenigde Staten gedwongen te worden af te zien van economische overheersing van de wereld en over te gaan tot een werkelijk internationalen handel. De steun aan de Grieksche reactie diende te worden beëindigd en de betrekkingen met Franco verbroken, terwijl Oostenrijk niet mocht worden gebruikt als uitgangspunt voor reactionnaire bedoelingen tegen de Sovjet-Unie en de landen van Oost- en Zuid-Europa. Het binnenlandsch partijprogramma, zooals dit door Pollitt werd uiteengezet, omvatte:

1. arbeidstoezicht in alle genationaliseerde industrieën;
2. toekenning van speciale bevoegdheden aan bijzondere comité's voor de verhooging der kolonproductie;
3. versnelling van het tot nog toe niet uitgevoerde nationalisatieprogramma;
4. een campagne van de vakbonden voor verhooging der kolonproductie, verbonden met een werfactie en loonsverhoging;
5. steun aan niet-officieele stakingen, indien de onderhandelingen niet tot resultaat hebben geleid;
6. voorstellen van een grooter aantal communistische kandidaten bij de komende verkiezingen.

Ook de buitenlandsche afgevaardigden voerden het woord. Een lid van het Uitvoerend Bureau der Grieksche Communistische Partij, Thorphyragenis, leverde critiek op de houding der Britsche troepen in Griekenland. De in zijn land gevoerde strijd zou niet gevoerd worden voor bevestiging van een communistische dictatuur, maar voor de democratie. Evenals in den oorlog tegen Duitschland en Italië, zou het hier een strijd zijn tegen het fascisme.

Max Reimann, leider van de communistische partij in de Britsche bezettingszone, deelde mede, dat de partij in West-Duitschland thans 250.000 leden telde, dat de situatie in Duitschland tengevolge van de weersomstandigheden en het voedsel- en kolengebrek catastrophaal was, dat de voedselvoorziening werd gesaboteerd door nog steeds door de Engelschen niet opgeheven nazi-organisaties en dat de reactie, ondanks het neerslaan van Pruisen, nog zeer krachtig is. Uitkomst kon slechts worden verkregen, wanneer de anti-fascisten in zijn land een toestand zouden scheppen, waardoor het de Duitse reactionnaire machten onmogelijk werd gemaakt, ooit weer een oorlog tegen Europa en de wereld te ontkomen. De steenkolen uit het Roergebied zouden nimmer in handen van Duitse of buitenlandse kapitalisten of monopolisten gelaten mogen worden. Door nationalisatie-maatregelen en behoorlijke voedseltoewijzingen aan de mijnwerkers diende de productie van het Roergebied opgevoerd te worden. Van de conferentie der Groote Vier in Moskou verwachtten de Duitse anti-fascisten een democratische republiek, onder leiding van de arbeidersklasse.

De communisten in West-Duitschland waren bereid tot het voeren van een gemeenschappelijke actie met de sociaaldemocraten, die eveneens den strijd tegen de kapitalistische monopolies zijn begonnen. Reimann, de eerste Duitse communist, die na den oorlog een buitenlandsch communistisch congres toesprak, werd door de aanwezigen met een langdurig en demonstratief applaus ontvangen. Hij bediende zich van de Duitse taal. De Duitse afgevaardigden verzetten zich tegen de vaststelling van de Oostelijke grens langs Oder en Neisse en verkregen daarbij steun van hun Engelsche partijgenooten. De Poolse en Fransche communisten vonden zij daarbij tegenover zich.

Van de Zuid-Afrikaansche afgevaardigden sprak nog Nardos, die het beleid van de Regeering Smuts t.a.v. de Zuid-Afrikaansche communistische partij hokelde. Hij besprak tevens de partij-werkzaamheden t.b.v. het verkrijgen van gerechtigheid voor de kleurlingen, die, hoewel 80 % der bevolking uitmakende, zelfs nog geen kiesrecht bezaten.

De Hongaarsche afgevaardigde Hervath, deelde mede, dat de partij in Hongarije de bezittingen van Kerk en groot-grondbezitters had onteigend en deze had verdeeld onder 650.000 arme boeren.

Schmucl Mikunis van de Palestijnsche Joodsche Communistische Partij en Emir Toema van de Arabische Bevrijdingsliga deden beiden een beroep op Joden en Arabieren om tot eenheid en goede verstandhouding te komen.

Voor de Maleische Communistische Partij sprak Wu Tuan. In zijn land moest nog wanhopig gevochten worden voor de verkrijging van de meest elementaire democratische rechten. Sinds de Labourregering aan de macht was gekomen, moesten zelfs de vakbonden strijd voeren voor een wettelijk bestaan.

Tijdens de conferentie voor het Imperium eischte de ondervoorzitter van de Britsche Communistische Partij, tevens voorzitter van het Comité voor Internationale Aangelegenheden der Partij, Rajani Palme Dutt, de onverwijfde, volledige onafhankelijkverklaring van India, Palestina, Egypte, Ceylon en Birma, zelfbeschikkingsrecht voor Malta en Cyprus en verlangde, dat een einde zou worden gemaakt aan de koloniale controle. Hij zette het standpunt uiteen van de communistische partijen van het Imperium t.a.v. de mogelijkheden voor een duurzamen vrede en meende, dat men, om dit doel te bereiken, moest afzien van een Engelsch-Amerikaansch blok, en in de plaats daarvan de samenwerking tot stand moest brengen van de drie mogendheden, zooals die te Teheran, in de Krim en te Potsdam werd verwezenlijkt. Aan alle voorwaarden van het Russische verdrag behoorde voldaan te worden, wat betreft enige samenwerking tusschen de Sovjet-Unie en de vooruitstrevende democratische naties voor de bereiking van de doelstellingen: ontwapening, democratischen vooruitgang, internationale samenwerking, terugtrekking der Britsche troepen uit alle landen met uitzondering van de vroegere vijandelijke, het afzien van een politiek van imperialistische overheersching en aanvaarding van de principes van zelfbestuur. Zijn voornaamste bezwaren tegen de Labourpolitiek waren:

1. het plan om in 1948 India te verlaten, daar bedoeld was om de beide deelen van dit land tegen elkaar op te zetten en aldus tenslotte de voorgestelde verdeling op te dringen;
2. de reis van de Koninklijke Familie naar Zuid-Afrika, welke een openlijke goedkeuring was van het regiem van Smuts, dat in werkelijkheid een regiem was van rassendrukking en rasson-exploitatie;
3. de poging van de Britsche regering haar Imperium hoog te houden door de rol te vervullen van steunpilaar der Vereenigde Staten.

Het Anglo-Amerikaansche imperialisme werd door het congres unaniem veroordeeld. Verschil van meening bleek te bestaan t.a.v. den samenhang van het Imperium. De Britsche partij verdedigde een vrije vereeniging van de volken van het Imperium, doch de partijen uit de Dominions bleken voorstanders van een algeheele verbreking van de imperialistische betrekkingen.

Op verzoek der Indonesische communisten werd ook de Indonesische kwestie behandeld. Het congres zegde haar steun toe aan de republiek van Soekarno en beschuldigde de Nederlanders van agressie, die den wereldvrede bedreigde. Stopzetting werd geëischt van alle credieten en wapenzendingen van alle landen van het Britsche Rijk t.b.v. Nederland.

Blijkens een op het congres gedane mededeeling zouden er thans 17.009.000 communisten op de wereld zijn, waarvan in Rusland 6.000.000, Italië 2.200.000 en in China 2.000.000. In 56 landen zouden partijen bestaan, die zich baseeren op de leerstellingen van Marx, Engels, Lenin en Stalin.

CONGRES "PARTEI DER ARBEIT" IN ZWITSERLAND.

Op 30 November en 1 December 1946 hield de Zwitserse communistische partij, genaamd "Partei der Arbeit", haar derde congres. Als afgevaardigden van buitenlandse zusterpartijen waren aanwezig:

Florimond Bonte en Roucaute namens de Franse communistische partij; Vlatzky namens de Tsjecho-Slowaakse communistische partij en Farini namens de Italiaanse communistische partij.

Volgens een congres-besluit, is de partijleiding thans als volgt samengesteld:

Een Centraal Comité, bestaande uit 50 personen, een Dagelijksch Bureau, bestaande uit 17 personen, een Controle-Commissie, bestaande uit 9 personen (leider Dr. Rosenbusch, advocaat te Zürich) en een Scholings-Commissie (leider Frits Heeb uit Zürich). Als partijvoorzitter werd door het congres verkozen de reeds voor den oorlog bekende Léon Nicole uit Genève. Als vice-voorzitter verkoos men Edgard Woog, uit Zürich. Beiden hebben tevens zitting in het Centraal Comité en het Dagelijksch Bureau. De partij telt thans in Zwitserland 19 afdelingen, waarvan die van Zürich, Genève, Bazel, Waadt en Bern het grootst zijn.

Voor de pers beschikt men over de dagbladen "La Voix Ouvrière" en de "Basler Vorwärts", de weekbladen "Neuer Vorwärts" en "Il Lavoratore" en het maandblad "Socialismo". Het aantal leden der partij, dat op 31 Mei 1945, 18.000 zou hebben bedragen en nadien tot ongeveer 20.000 zou zijn opgelopen (begin 1946), zou, tengevolge van het opheffen van enkele afdelingen, weer zijn teruggelopen en werd in December 1946 begroot op 15.000.

In een publicatie in "La Voix Ouvrière" van 21 December 1946 verklaarde Nicole openhartig, dat, wanneer de "Partei der Arbeit" een tweede naam zou behoeven, deze "communistische partij" zou luiden.

De uitgave van verschillende bladen, de aankoop van een drukkerij, de uitgave van een groot aantal brochures, de zeer comfortabele levenswijze van de partijleiders, waren oorzaak van geruchten t.a.v. de financiën waarover men de beschikking had. In het sociaal-democratische blad "Le Peuple" werd daarover op 6 December 1946 gepubliceerd dat gebleken was, dat de voormalige partij-secretaris Karl Hofmaier, voor de communistische bestrijding van de sociaal-democratie (door hem eerder beschuldigd van samengaan met het grootkapitaal) een bedrag van Zw.frs. 800.000.-, nadien aangevuld tot bijna een miljoen, van den Zwitserschen millionair Hans Schauwecker, had ontvangen. In de partij zelf volgden daarop beschuldigingen, dat Hofmaier niet het geheele bedrag ter beschikking van de partij had gesteld. Tengevolge hiervan werd Hofmaier uit het Centraal Comité verwijderd. Op roeyering uit de partij zelve zou men het niet hebben durven laten aankomen, daar algemeen werd aangenomen, dat het grootste deel van Hofmaier's medebestuurders van zijn financiële manipulaties op de hoogte was geweest en daarvoor derhalve medeverantwoordelijk.

Behalve de communistische partij zouden ook de communistische mantel-organisaties "Société Suisse URSS", "Centrale Sanitaire Suisse" en "Centre de Coördination pour l'aide d'après - guerre" bij deze handelingen van Hofmaier betrokken zijn geweest. Momenteel schijnt er in de Zwitsersche partij groote ontevredenheid te heerschen, mede tengevolge van de werkzaamheden van Hofmaier.

Naast de "Partei der Arbeit" bestaat in Zwitserland nog een groepeerings, welke den naam "Zwitsersche Communistische Partij" draagt. Zij telt slechts weinig leden en gehoorzaamt, evenals de Partei der Arbeit, aan de bevelen van Moskou. In October 1946 verspreidde het Politiek Bureau van deze groep een pamflet, waarin het de leiders van de P.d.A. beschuldigde de Zwitsersche Communistische Partij in Moskou belasterd te hebben, zulks met gebruikmaking van vervalschte documenten.

II. ALGEMEEN NEDERLANDSCH JEUGD VERBOND.

Het ten tijde van en kort na zijn oprichting door het Algemeen Nederlandsch Jeugd-Verbond voorgewende neutrale standpunt wordt thans in de praktijk meer en meer losgelaten. De structuur van het Verbond, de samenstelling van besturen, het spreken van A.N.J.V.'ers op C.P.N.-vergaderingen,

het opnemen van A.N.J.V.-mededoelingen in de communistische pers, het A.N.J.V.-standpunt t.a.v. Indonesië, de eisch tot behoud van art.192 der Grondwet in zijn vroegere vorm, de actie tot verlaging van den kiesgerechtigden leeftijd, het zijn alle feiten, die rechtvaardigen het Verbond als een communistische mantel-organisatie te beschouwen. In dit licht bezien, is het noodzakelijk, nogmaals aandacht te wijden aan de op het Kerstcongres van 1945 aangenomen beginsel-verklaring, waar deze luidt: "Het A.N.J.V. zal met alle ten dienste staande middelen streven naar verheffing van de massa van de Nederlandsche jeugd, alsmede naar haar opvoeding tot overtuigde en actieve democraten op alle gebieden der samenleving, opdat de jongere generatie, goed voorbereid, eenmaal haar taak, leiding aan ons land te geven, kan aanvaarden".

Onmiskkenbaar wordt deze voorbereiding thans genoten in een communistisch milieu en is zij gebaseerd op de leerstellingen van Lenin en Stalin. Gezien het nog steeds voortdurende gebrek aan goed geschoold kader in de C.P.N., ligt het voor de hand aan te nemen, dat de partij ook in de kringen van het A.N.J.V., misschien wel daar in de eerste plaats, zal zoeken naar personen, te wier aanzien men op politiek gebied bepaalde verwachtingen mag koesteren. Verwacht mag dan ook worden, dat het A.N.J.V. althans een gedeelte van de toekomstige communistische politici zal gaan leveren en de actie van het Verbond zal, alleen reeds daarom, een nauwkeurige observatie ten volle waard zijn.

Dat de partij aan het jeugdwerk meer aandacht zal gaan schonken, is reeds gebleken. Men kwam in 1946 reeds tot de conclusie, dat aan het jeugdvragestuk onvoldoende belangstelling was gewijd, en dat, mede tengevolge daarvan, actie en omvang van het A.N.J.V. beneden het bereikbare waren gebleven. Van de Nederlandsche jeugd, - voor 90 % georganiseerd in padvinderij en Christelijke en sociaal-democratische jeugd-vereeningen -, bleek slechts ruim 1 % (n.l. ongeveer 10.000) in het Verbond te zijn ondergebracht. Dat hier, gezien de landelijke politieke verhoudingen, nog wel uitbouw mogelijk is, is duidelijk. Men meent dit achterblijven ten deele te kunnen verantwoordigen met het feit, dat de overige jeugdorganisaties bij hun heroprichting een grooten voorsprong hadden, doordat zij, voor zoover Christelijk, steun ondervonden van kerk en grootkapitaal en t.a.v. de A.J.C., doordat deze over een goed geschoold en ervaren kader kon beschikken. De weg, welke men t.b.v. den uitbouw van de jeugdbeweging zal moeten bewandelen, is voor de partijleiding wel duidelijk uitgestippeld, doch in de Verbonds-gelederen bestaat in dit opzicht nog verschil van inzicht. Tegenover hen, die voorstanders zijn van een meer neutraal Verbond, niet alleen in programma en beginselverklaring, maar ook in de

practijk, staan zij, die een uitgesproken communistisch karakter aan het Verbond willen geven en zelfs den wensch te kennen gaven, om tot een heroprichting van den vroegeren COMMUNISTISCHEN JEUGDBOND te komen. De partij meent beide standpunten te moeten afkeuren. Zij motiveert zulks met de bewering, dat de jeugdbeweging een voorbereiding moet zijn voor het maatschappelijke en politieke leven, meer een "scholings-kwestie" dus. Om zich politiek uit te spreken, zijn deze jongeren nog onbekwaam, daar men eerst later, omstreeks het 18e levensjaar, in staat is zich een persoonlijke politieke meening te vormen. (Het is niet duidelijk hoe men deze redeneering in overeenstemming moet brengen met de bepaling omtrent het lidmaatschap van het Verbond. Daarin toch wordt de leeftijdsgrens voor het lidmaatschap bepaald op 30 jaar, voor bestuursleden zelfs 35 jaar). Deze voorbereiding moet tot doel hebben: de opvoeding tot strijder voor een socialistische maatschappij. De jeugdbeweging zelve moet de jeugd voor haar ideeën weten te winnen en een uitgesproken politiek karakter van het Verbond, - een communistische partij in het klein dus -, acht men daartoe ongeschikt. Desondanks besluit de partij om alle krachten te geven aan de versterking van het jeugdkader, door jonge partijgenooten voor het jeugdwerk vrij te maken, door het organiseren van bijeenkomsten en vergaderingen, speciaal voor de jongeren, die daar opgewekt moeten worden lid te worden van het A.N.J.V. In alle acties van de partij (stakingen, demonstraties e.d.) moet de jeugd betrokken worden. Teneinde alle partij-acties ten gunste van het Verbond zoo vruchtbaar mogelijk te doen zijn, adviseerde de partijleiding om bij partij- en districtsbestuur een speciaal Jeugdbureau te vormen, waarin vertegenwoordigers van partij, jeugd, vakbeweging en vrouwenorganisaties zitting hebben. Al met al lijkt daaronder een afwijzing van een uitgesproken communistischen jeugdbond, meer gegrond op tactische dan wel op principieele gronden.

Dat het A.N.J.V. zich, behalve met jeugdwerk, ook met politieke kwesties inlaat, blijkt opnieuw uit de mededeeling, dat het Verbond zich schriftelijk tot den Minister van Buitenlandsche Zaken heeft gewend, naar aanleiding van bepaalde handelingen in Spanje (marteling tijdens een verhoor in de gevangenis van een jongen verzetsman en veroordeeling van 20 jonge menschen terzake illegale actie). Den Minister wordt gevraagd, om den Nederlandschen vertegenwoordiger in Madrid opdracht te geven, stappen tegen deze vervolgingen te ondernemen.

Een gerechtelijke vervolging in Griekenland tegen de vooruitstrevende Grieksche jeugdorganisatie "Epon", was aanleiding tot het zenden van een schriftelijk protest van het A.N.J.V. aan de Grieksche regering. Bedoel-

de actie werd ondernomen als aangeslotene bij de Wereld-
Jeugd-Federatie.

Deze Wereld-Jeugd-Federatie zal in Augustus 1947 te Praag samenkomen. Men zal trachten ook van het A.N.J.V. een delegatie naar deze bijeenkomst af te vaardigen. De voorbereidingen daartoe zullen aanvangen in de over de geheele wereld, van 21 - 28 Maart 1947, te vioren Wereld-
Jeugd-Week. Gedurende deze dagen zal het A.N.J.V.-orgaan in groote oplage worden verkocht, teneinde de Wereld-Federatie ook in ons land bekend te maken.

Gheel overeenkomstig de Waarheid-actie, heeft het A.N.J.V. een actie ingezet tot opvoering van het aantal abonné's op het orgaan "1". Op het in December 1946 gehouden congres is besloten, dat het aantal abonné's met 5000 moet worden verhoogd. Het district Amsterdam (evenals voor de C.P.N. is deze stad de kern voor het A.N.J.V.-werk) zal hiervan een 3000-tal voor zijn rekening nemen. Analooch met "De Waarheid"-werfactie hebben districten en afdelingen elkander onderling uitgedaagd. Voor de afdeling, die in het district Amsterdam de beste resultaten zal behalen, is door het districtsbestuur een wisselvaan uitgelooft. Op 1 Maart 1947 zal te Amsterdam een propaganda-tocht worden gehouden. Deze actie zal "het beste" Nederlandsche jeugdblad, "1", tevens tot het meest gelezen blad moeten maken.

III. REVOLUTIONNAIR-COMMUNISTISCHE-PARTIJ.

Dat de Revolutionnair-Communistische Partij steeds groote belangstelling geniet van de C.P.N., blijkt weer uit de critiek, die zij van laatstgenoemde heeft gevonden, in verband met de fusie E.V.C.- N.V.V. Aan de R.C.P. wordt verweten, dat zij de fusie met alle mogelijke middelen heeft tegengewerkt en niet strijft voor een democratische wereld. Het antwoord van de R.C.P. op deze beschuldigingen liet niet lang op zich wachten. In haar orgaan "De Tribune" verklaarde zij "niet te willen goochelen met het begrip democratie", maar evenals Marx en Lenin voorstandster te zijn van een proletarische dictatuur, als overgangsstadium van de kapitalistische naar de socialistische maatschappij. De R.C.P. is van meening, dat er voor de arbeidersklasse geen andere keus is. Volgens haar vestigen of de kapitalisten opnieuw het fascisme, of het proletariaat vestigt zijn heerschappij, dat dictatoriaal moet zijn ten opzichte van de onderdrukke klasse, maar democratisch ten aanzien van de arbeiders en arme boeren. Volgens de R.C.P. zal iedere arbeider de pro-

letarische dictatuur verkiesen. Ter bereiking van dit ideaal moeten de arbeiders strijden voor de handhaving en uitbreiding van de democratische rechten der arbeidersklasse.

In "De Waarheid" werd de R.C.P. "de tegenstandster van de arbeiderseenheid" genoemd. Tegen deze beschuldiging werd door de R.C.P. fel geageerd. De R.C.P. beweert, dat zij een tegenstandster is van elke poging om een z.g. revolutionairen kleinen vakbond als het voormalige N.A.S. op te richten. Volgens haar is het verkeerd, dat sommige arbeiders in het N.V.V. en anderen in de E.V.C. zijn georganiseerd, doch moeten allen in een vakbond zijn ondergebracht. Haar bezwaar was gericht tegen de basis, waarop de fusie tot stand had moeten komen. De eenheid, die den strijd der arbeidersklasse uitsluit, is, volgens de R.C.P. een eenheid in het belang van het kapitaal. De staking, welke een der voornaamste wapenen der arbeidersklasse tegen "de uithongeringpolitiek der kapitalisten" wordt genoemd, zou bij een fusie practisch zijn uitgesloten. De R.C.P. beroept zich erop, op het laatste E.V.C.-congres de woordvoerster te zijn geweest van de 45.000 E.V.C.-leden, die zich tegen de fusie met het N.V.V. uitspraken.

Teneinde boter het hoofd te kunnen bieden aan de aanvallen van B.Blokzijl, landelijk voorzitter der E.V.C., heeft de R.C.P. zich - aanvankelijk in het geheim - verzekerd van de medewerking van Spartacus en den Nederlandschen Bond van Vrije Socialisten. De R.C.P. zou zich tegenover de twee laatstgenoemde organisaties uitgelaten hebben, geen scheuring in de E.V.C. voor te staan. De E.V.C.-leden van de R.C.P., Spartacus en den Ned. Bond van Vrije Socialisten zouden, indien de fusie tot stand was gekomen, op basis van klasse-verzoening in de nieuwe vakbeweging zijn gebleven, maar in deze vakbeweging strijden tegen de "bureaucratie".

In een brief, welke op 27 Februari 1947 door A.Dolleman, Economisch Secretaris van de Afdeling 's-Gravenhage van de Revolutionair-Communistische Partij aan de afdelingen dier partij werd verzonden, worden de leden aangespoord den strijd tegen de "bureaucraten" met onverminderde kracht voort te zetten.

Dolleman verklaart daarin, dat deze strijd tot doel heeft de kapitalisten, die het voornemen zouden hebben de vakorganisaties aan den Staat te koppelen, te ontmaskeren. De Stichting van den Arbeid en de Bedrijfschappen zouden slechts instellingen zijn, die door het kapitalisme gebruikt worden om dit doel te bereiken. Volgens Dolleman zou de tegenwoordige productieverhoging een kapitalistisch karakter hebben. Den arbeiders zou aanbevolen worden

zich in te spannen voor "herstel van het Vaderland" en voor "bestrijding van de gevolgen van den oorlog". In wezen, zegt Dolleman, is het Vaderland een "kapitalistische onderdrukingsstaat" en de "imperialistische oorlog, was de oorlog der kapitalistische bourgeoisie".

In dit schrijven wordt verder verklaard, dat de "SOBSI" (Centrale van Indonesische Vakverenigingen) de E.V.C. verzocht heeft weer een soortgelijke actie als in September 1946 te beginnen, om de terugtrekking van de Nederlandsche troepen uit Indonesië te bewerkstelligen. Uit dit verzoek, zegt Dolleman, blijkt dat de Indonesiërs in de veronderstelling verkeerden, dat de E.V.C. de bekende Septemberstaking heeft georganiseerd, terwijl ieder in Nederland weet, dat de leiding der E.V.C. de staking den rug toekeerde en niet bereid was de actie uit te breiden. In denzelfden brief worden de arbeiders opgeroepen een soortgelijke actie als in September 1946, op grootere schaal te ontketenen. Met de leuze "Geen man en geen cent voor den kolonialen oorlog, weigert troepentransporten naar Indonesië", zou de staking moeten worden ingezet.

IV. COMMUNISTENBOND "SPARTACUS".

Op 14 Februari 1947 is het weekblad "Spartacus" niet verschenen en op 21 Februari d.a.v. zag een gestencilde "nooduitgave" het licht, waarin de redactie haar verontschuldiging aanbood voor het niet nakomen van haar verplichtingen en mededeelde, dat dit een gevolg was van den slechten financiële toestand van het blad. De oorzaken zijn in de eerste plaats, dat het blad een gering aantal abonné's heeft en dat bovendien de abonnementsgelden zeer onregelmatig binnenkomen. De directe aanleiding is, dat de drukker geweigerd heeft het blad te drukken, aangezien hem de drukkosten van het boekwerk "De Arbeidersraden", dat in opdracht van Spartacus was verschenen en bij dezelfde onderneming was gedrukt, niet waren uitbetaald, een en ander volgens bedoelde nooduitgave.

Inmiddels is door de Spartacus-leden J.H.Vastenhouw, H.G.Luyks en P.E.J.Wansink het comité "Trotz Alledom" opgericht, dat ten doel heeft geld in te zamelen om daarmee de verschijning van het weekblad weer mogelijk te maken. De Spartacus-vrienden in Nederland werden door genoemd comité aangespoord in hun woonplaatsen een gelijksoortig comité te vormen, dat de arbeiders moet aansporen, zoo groot mogelijke geldelijke offers te brengen. Na vele vergeefsche pogingen is Spartacus er in geslaagd een drukker te vinden, die bereid is om bij vooruitbetaling het orgaan te drukken. De redactie legde er den nadruk op, dat slechts bij tijdige betaling van abonnementsgelden aan de door den drukker gestelde voorwaarden zal kunnen worden voldaan.

V. VRIJE SOCIALISTEN VEREENIGING.

Arbeidersraden.

De Vrije Socialisten Vereeniging (V.S.V.) heeft in haar orgaan "De Vrije Socialist" te kennen gegeven voorstandster te zijn van het systeem "Arbeidersraden". Evenals Spartaacus beschouwt zij de vakvereenigingen als een "sta in den weg" en geeft de voorkeur aan het zelfstandig optreden der arbeiders.

De V.S.V. keurt georganiseerd overleg tusschen werkgevers en werknemers onvoorwaardelijk af, evenals weerstandskassen en congressen. Volgens de V.S.V. moeten de arbeiders slechts één wapen gebruiken, n.l. de staking, welke door hen zelf moet worden georganiseerd.

Opmerkingen over economie.

Om een verklaring te geven van het feit, dat in "de wereld van de economie" geen eenheid bestaat t.a.v. de verklaring voor het maatschappelijk gebeuren, stelt de V.S.V. voorop, dat de economie, evenals iedere wetenschap, in dienst staat van de bezittende klasse.

De onderzoeken, welke door de economen worden verricht, dienen, volgens de V.S.V., een kapitalistisch belang. De economie zou geen objectieve wetenschap zijn, aangezien de feiten vanuit een vooropgesteld standpunt, den particulieren eigendom, worden geordend en gerangschikt. Volgens de V.S.V. wordt de particuliere eigendom door de huidige gemeenschap als een vaststaand "heilig begrip" beschouwd. Oplossingen en verklaringen van economische vraagstukken zou men zonder aantasting van den privaten eigendom trachten te vinden. De V.S.V. schrijft aan deze oorzaak het falen der "burgerlijke economie" toe. Zij beweert, dat men zich slechts een juist beeld van de maatschappij kan vormen, indien men uitgaat van het standpunt, dat in deze maatschappij geen starre en onveranderlijke wetten bestaan. Iedere historische phase zou haar eigen "ontwikkelingswetten" hebben.

Voor den arbeider heeft de "burgerlijke economie" geen perspectieven te bieden, zegt de V.S.V.. Den arbeider wordt dan ook geadviseerd te streven naar afschaffing van den privaten eigendom en een andere economie voor te staan.

De V.S.V. leert den arbeider, dat kapitaal niet ontstaat door spaarzaamheid, maar door uitplundering van de koloniale gebieden en uitbuiting der arbeiders. Door naar gemeenschappelijk bezit te streven en den privaten eigendom te verwerpen verkrijgt men, volgens de V.S.V., een gezonde economie.

VI. EENHEIDS-VAK-CENTRALE.

Op het van 3-8 Februari 1947 te Amsterdam gehouden E.V.C.-congres vatte de voorzitter B.BLOKZIJL, sprekende over de wenschen van de E.V.C., deze samen in de volgende 7 punten:

- 1) fusie met het N.V.V. op den grondslag van het fusie-rapport, teneinde de eenheid in de vakbeweging te bewerkstelligen;
- 2) verhooging van de arbeidsproductiviteit;
- 3) voortzetting van den strijd voor betere levensvoorwaarden ten behoeve van de arbeiders door middel van prijsverlaging en loonsverhooging ten koste van de winst;
- 4) het nastreven van economische democratie in het bedrijfsleven;
- 5) nationalisatie van de sleutelindustriën;
- 6) het voortzetten van den strijd voor de vrijheid der volkeren als deel van het Wereldverbond van Vakvereenigingen;
- 7) in verbondenheid met het vrijheidslievende deel van het Nederlandsche volk, een zoo groot mogelijke bijdrage te leveren voor den vrijheidsstrijd van het Indonesische Volk.

Deze punten werden op de vergaderingen van het congres breeder besproken en in een aantal resoluties, die op den laatsten congresdag in stemming werden gebracht, gaf de E.V.C. haar meening hierover als volgt weer:

OVER DE PRODUCTIE.

Het Congres stelt vast, dat 21 maanden na de bevrijding van ons land, het grootste deel van het Nederlandsche volk nog steeds te kampen heeft met een groot tekort aan de meest noodzakelijke verbruiksgoederen.

Door het oorlogsgeweld en den achterstand, welke ontstaan is in de bezettingsjaren, heerscht er een onrustbarend gebrek aan woonruimte.

Het Nederlandsche bedrijfsleven verkeert nog steeds in groote mate van ontredoring.

Een en ander schept voor het buitenlandsche financierskapitaal mede de mogelijkheid om zijn invloed in het Nederlandsche bedrijfsleven tot een factor van betekenis te doen uitgroeien.

Het congres is van meening, dat de arbeidersklasse zich ten volle moet inzetten voor de verhooging van de productie, om in de nooden van het Nederlandsche volk, van hetwelk zij zich deel weet, te kunnen voorzien.

De verhooging van de productie opent de mogelijkheid, de schadelijke invloeden op ons economisch bestel van het buitenlandsche financierskapitaal, in steeds toenemende mate te weren.

De verhooging van de productie maakt het de werkende bevolking mogelijk, met groote kracht haar eischen ten aanzien van het regelen der prijzen en het vergrooten van haar koopkracht te stellen.

Bij het verhoogen van de arbeidsproductiviteit zal er nauwlettend op tegezien moeten worden, dat er geen jaagsysteem ontstaat.

Het Congres is voorts van meening, dat het waarborgen van rust in het bedrijfsleven, - hetgeen bevorderd kan worden door het inwilligen van de gerechtvaardigde verlangens der arbeidersklasse -, één van de voornaamste voorwaarden is voor de verhooging van de productie.

Ter beveiliging van de rechtmatige belangen van het werkende volk, zal nimmer afstand worden gedaan van het recht om, wanneer alle andere middelen hebben gefaald, gebruik te maken van het stakingswapen.

Deze resolutie werd met 506 tegen 12 stemmen aangenomen.

OVER LOONEN EN PRIJZEN.

Het Congres stelt nadrukkelijk vast, dat de huidige loonen in het algemeen verre beneden de kosten van het levensonderhoud liggen.

In de periode, dat de productie steeg, kwam deze stijging niet tot uitdrukking in een vergroting van de koopkracht der loonen, daar het loonpeil vrijwel gehandhaafd bleef, terwijl het prijspeil regelmatig steeg.

Het Congres bevestigt opnieuw de noodzaak om, ter voorziening in de directe nooden van de Nederlandsche bevolking, met alle kracht en de daartoe geëigende middelen, te streven naar een loons- en pensioensverhoging van 10 % ten koste van de winst. Daarbij moeten de laagste loonen van gehuwden en kostwinners opgetrokken worden tot vijftig gulden per week.

Deze resolutie werd met algemeene stemmen aangenomen.

OVER ECONOMISCHE DEMOCRATIE.

Het Congres geeft, na uitvoerige discussie, zoowel in zijn zittingen als in delegatievergaderingen, als zijn meening weer, dat de heerschende economische machten niet in staat zijn aan het Nederlandsche volk een minimum aan welvaart te verschaffen; dit ondanks het feit, dat zij op de arbeidersklasse, in verband met het herstel van het productie-apparaat, bij voortdoring een beroep moeten doen.

Als voornaamste oorzaak hiervan wijst het Congres de huidige productie-methode aan, welke op het maken van een zoo groot mogelijke winst gericht is.

Het Congres spreekt uit, dat in de komende periode de E.V.C. zich onverkort moet inzetten voor de democratisering van het Nederlandsche bedrijfsleven, met als doel het instellen van een productie-wijze, gericht op de behoeftenvoorziening van het volk.

Aan de werkende bevolking dient medezeggenschap verleend te worden bij het bepalen van wat en hoe geproduceerd moet worden.

Het Congres verklaart nadrukkelijk, dat zoowel de organen, die belast worden met een uitvoerende taak, als die, welke verordenende bevoegdheden krijgen, op democratische wijze tot stand moeten komen.

Er dient tegen gewaakt te worden, dat de ordening van het bedrijfsleven leidt tot een ondermijning van de politieke democratie.

Dienovereenkomstig stelt het Congres de nationalisatie, in de eerste plaats van de economische sleutelposities, voor, aangezien de macht van het monopoliekapitaal in dit deel van het economisch leven is verankerd. Nationalisatie, mits onder volledige controle der arbeidersklasse, kan mede een middel zijn om te voorkomen, dat bij het uitbreken van een economische crisis, de gevolgen daarvan geheel op de Nederlandsche arbeidersklasse worden afgewenteld.

Deze resolutie werd met 517 tegen 1 stem aangenomen.

OVER DE EENHEID.

Het Congres besluit, - na uitvoerige discussie, zoowel in haar zittingen als in haar delegatievergaderingen, te hebben gevoerd - , het fusierapport, zooals dat is opgesteld door een delegatie, samengesteld uit de Hoofdbesturen van N.V.V. en E.V.C., als grondslag voor de fusieering van beide organisaties te aanvaarden.

Dienovereenkomstig dringt het Congres er bij het N.V.V. met klem op aan van zijn kant te willen bevorderen, dat ten spoedigste overeenstemming wordt bereikt over het formeeren van de bedrijfsbonden, welke tezamen het nieuw te stichten A.N.V.B. zullen vormen.

Het tot stand brengen van de fusie en het oprichten van het A.N.V.B., zal de strijdvaardigheid van de Nederlandsche arbeidersklasse in belangrijke mate versterken en tot een grootere krachtsontplooiing van de Nederlandsche vakbeweging leiden.

Voorwaarde voor een zoo groot mogelijke krachtsontplooiing van het A.N.V.B. is ook het wegnemen van alle belemmerende factoren, welke een gezonde vakbondsdemocratie in den weg staan.

Het Congres bevestigt nogmaals het standpunt, dat uitsluitend een algemeene vakbeweging, waarin de werkers bedrijfsgewijze georganiseerd zijn, ongeacht hun politieke- of godsdienstige overtuiging, in staat is de haar gestelde eischen te vervullen.

Deze resolutie werd met 503 tegen 12 stemmen aangenomen.

INDONESIE.

Het Congres is van oordeel, dat de overeenkomst van Linggadjati een belangrijke stap is op weg naar de vrijheid en zelfstandigheid van het Indonesische volk, dat eeuwenlang onder een koloniale onderdrukking gebukt ging.

Er zal voor gewaakt moeten worden, dat de bepalingen in de overeenkomst, waarover tusschen de Commissie-Generaal en de vertegenwoordigers der Republiek Indonesië overeenstemming was bereikt, nauwgezet worden uitgevoerd.

Het Congres stelt vast, dat het in het belang van beide volkeren is, het uitzenden van troepen te doen geschieden volgens bepalingen, welke in vrijelijk overleg tusschen de regeeringen van Indonesië en Nederland moeten worden vastgesteld.

De E.V.C. zal al haar krachten moeten inspannen om een eenheid van optreden van alle vooruitstrevende bevolkingsgroepen te bewerkstelligen tegen de reactionnaire machten en hun handlangers, welke hardnackig pogen het Indonesische volk opnieuw te onderdrukken.

Deze resolutie werd met 501 tegen 7 stemmen aangenomen.

GRIEKENLAND.

Het Congres is op de hoogte van den strijd der democratische krachten in Griekenland tegen de onderdrukking van de monarchistische regeering en de maatregelen, welke in dit land genomen zijn tegen het voortbestaan van de vakbewegingsvrijheid.

Een en ander is in strijd met het Atlantic Charter en de besluiten van Potsdam.

Het Congres juicht het toe, dat het W.V.V. maatregelen heeft genomen, welke een steun beteekenen voor het Grieksche volk in zijn strijd voor de vrijheid.

De E.V.C. ondersteunt onverkort deze, zoowel als andere in dit verband eventueel nog te nemen maatregelen van het W.V.V.

Het Congres zendt een broedergroet aan het vrijheidslievende deel van het Grieksche volk in zijn strijd tegen de overblijfselen van het fascisme.

Deze resolutie werd met algemeene stemmen aangenomen.

SPANJE.

Het Congres spreekt zijn afschuw uit over het bloedige regiem van Franco, dat nog steeds in Spanje heerscht. Deze haard van het fascisme vormt een voortdurend gevaar voor den wereldvrede.

Het Congres heeft met instemming kennis genomen van het advies van de U.N.O. aan de bij haar aangesloten landen, om de diplomatieke betrekkingen met het Franco-regiem te verbreken.

Het Congres keurt ten sterkste af, dat de Nederlandsche afgevaardigde in de U.N.O. bij het besluit tot het verstrekken van dit advies als "toeschouwer" fungeerde.

Het is voorts van meening, dat na de nederlaag van het nazisme en fascisme, een einde gemaakt moet worden aan alle overblijfselen van fascisme, waar deze zich ook mogen bevinden.

Dienovereenkomstig spreekt het Congres er zijn vol-doening over uit, dat de Nederlandsche regeering haar diplomatieke betrekkingen met Franco-Spanje verbroken heeft.

In nauwe verbondenheid met het W.V.V. zet de E.V.C. den strijd tegen het Franco-fascisme voort en blijft er bij de regering op aandringen, ook de economische betrekkingen met het Spanje van Franco te verbreken.

Het Congres is tenslotte van meening, dat de E.V.C., nog meer dan dit tot nu toe het geval was, in samenwerking met andere organisaties en vereenigingen alle maatregelen moet nemen, welke een bijdrage kunnen vormen tot het vernietigen van het Franco-regiem.

Deze resolutie werd met algemeene stemmen aangenomen.

WERELDVERBOND VAN VAKVEREENIGINGEN.

Het Congres spreekt als zijn overtuiging uit, dat het versterken van de Eenheid in de vakbeweging van een afzonderlijk land, tevens een bijdrage vormt tot de consolidatie van de Internationale Vakvereenigingsseenheid, belichaamd in het W.V.V.

De E.V.C. zal, met in achtneming van de door het W.V.V. te dien aanzien te verstreken richtlijnen, onverkort zijn medewerking verleenen aan het tot stand brengen van die organen binnen het raam van het W.V.V., welke in overeenstemming zijn met zijn aard en werkwijze.

Het Congres heeft met verontwaardiging kennis genomen van het streven der A.F.L. (American Federation of Labor), om andere nationale vakvereenigingen te bewegen het W.V.V. te verlaten en met de A.F.L. over te gaan tot het oprichten van een nieuwe wereldorganisatie van vakvereenigingen.

Onverkort zullen diegenen bestreden moeten worden, die aansturen op het verbreken van de Internationale Eenheid.

Het Congres bevestigt opnieuw de verbondenheid van alle werkers, georganiseerd in de E.V.C., met het W.V.V., teneinde een Volkeronsamenleving tot stand te brengen, waarin vrede, veiligheid, welvaart en bestaanszekerheid zullen heerschen voor de gansche menschheid.

Deze resolutie werd met algemeene stemmen aangenomen.

OVER DE GEZONDHEIDSZORG.

Het Congres:

zich principieel op het standpunt stellende dat gezondheidszorg, overheidszorg behoort te zijn;

constateerende dat er een groote chaos bestaat op het gebied van ziekenfonds- en ziekteverzekeringswezen;

dat zelfs daar het winstmotief zich gelden laat, terwijl er slechts dienst aan het volk tot gelding mag komen;

van meening, dat aan de heerschende onhoudbare toestanden ten spoedigste een eind moet worden gemaakt;

draagt hare Sociaal-Hygiënische Bedrijfsgroep op, - in samenwerking met haar Sociaal-Economisch Bureau en andere daarvoor te interesseeren personen, instellingen en vereenigingen -, het vraagstuk der nationalisatie van instituten en instellingen op het gebied der gezondheidszorg, in studie te nemen en daarover te rapporteeren;

draagt de bestaande "commissie gezondheidszorg" op, in overleg met het Hoofdbestuur maatregelen te treffen, die kunnen leiden tot verwezenlijking der plannen in hun rapport ontwikkeld.

Deze resolutie werd met algemeene stemmen aangenomen.

Hoewel dit congres werd gehouden met het oogmerk de fusie met het N.V.V. voor te bereiden en tot de grootst mogelijke eenheid onder de arbeiders te geraken, kan men niet zeggen, dat dit doel inderdaad is bereikt.

In het vorig maandoverzicht werd reeds vermeld, hoe het N.V.V. reageerde op de houding van de E.V.C., die voor haar demonstratie te Utrecht een oproep tot deelneming had gericht tot alle arbeiders en hierbij ook N.V.V.-leden had uitgenoodigd aanwezig te zijn. Het N.V.V. noemde deze handeling een poging om N.V.V.-leden op te wekken tot verraad aan hun eigen organisatie en kon daarin niet anders zien dan een cellenbouw op groote schaal. Het eischte daarom van de E.V.C. haar oproep in te trekken en besloot het congres niet als gast bij te wonen. Blokzijl willigde dezon eisch in, hetgeen een gevoelig prestige-verlies voor de E.V.C. beteekende. Zij berichtte echter aan het N.V.V., dat het hoofdbestuur niet kon toegeven, in deze verkeerd te hebben gehandeld. Het N.V.V. antwoordde hierop in zijn schrijven d.d. 12 Februari 1947 en zeide daarin o.m.: "Wanneer wij ons tegen Uw optreden keeren, dan halen wij geen stunt uit, zooals men op Uw congres wel zoo vriendelijk was ons te verwijten, doch doen wij niet meer dan onzen plicht. U maakt zich schuldig aan cellenbouw in het

groot". Het schrijven besloot met deze woorden: "Alles wat tot nu toe geschiedde, geeft ons aanleiding om de geheele situatie, welke is ontstaan, binnen den kortst mogelijken tijd met onze hoofdbesturen ernstig onder de oogen te zien".

De E.V.C. nam, ondanks deze vernederingen, weer schriftelijk contact op met het N.V.V. en stelde voor om ten spoedigste besprekingen te houden, om "elk wantrouwen in elkaanders bedoelingen weg te nemen". Het N.V.V. heeft hierop nog niet geantwoord. Bovendien zal, vóór er verdere stappen naar een fusie worden gedaan, hierover door de verschillende bij het N.V.V. aangesloten bonden nog afzonderlijk een beslissing moeten worden genomen.

Ook t.a.v. de eenheid in de E.V.C. zelf kan niet worden gezegd, dat het gehouden congres gunstig heeft gewerkt. Spartacus en De Tribune schreven felle artikelen over het congres en oefenden heftige critiek uit op het optreden der E.V.C.

De oppositie-groep in de E.V.C., aan wie door het hoofdbestuur reeds eerder in het vooruitzicht was gesteld, dat op het groote congres alle moeilijkheden gezamenlijk zouden worden besproken en opgelost, is in deze verwachtingen danig teleurgesteld. Het hoofdbestuur had er voor gezorgd, dat een groote meerderheid van voorstanders der fusie als gedelegeerden naar het congres werd afgevaardigd. Hoe dit in zijn werk is gegaan moge blijken uit het volgende:

De gedelegeerden naar het E.V.C.-congres behooren volgens de statuten o.a. door de betrokken bedrijfsgroepen plaatselijk te worden gekozen. Zoo geschiedde het ook in de bedrijfsgroep Bouwvak te Rotterdam. Toen het hoofdbestuur der landelijke bedrijfsgroep Bouwvak er echter lucht van kreeg, dat bij deze Rotterdamsche afvaardiging van 12 man het meereendeel uit tegenstanders van de fusie bestond, werd door haar een nieuwe ledenvergadering voor Rotterdam uitgeschreven, om tot het kiezen van een andere delegatie te komen. De C.P.N. had voor deze vergadering de aandacht van haar leden gevraagd en er voor gezorgd, dat dezen in grooten getale aanwezig waren, om zooveel mogelijk fusievoorstanders naar het congres te kunnen afvaardigen. Van het eerder gekozen twaalftal moest de helft afvallen en werd vervangen door 6 andere E.V.C. - C.P.N.-leden, die voorstanders der fusie waren.

Dit vond plaats vóór het E.V.C.-congres te Amsterdam, doch ook daarna heeft de E.V.C.-leiding haar zuiveringsactie krachtig voortgezet en is daarbij, voornamelijk te Rotterdam, zeer actief geweest.

Op een op 16 Februari 1947 gehouden vergadering, die door het hoofdbestuur der bedrijfsgroep Bouwvak te Rotterdam werd belegd en waarbij ook verschillende niet-bouwvak-leden, echter wel tot de E.V.C.-C.P.N. behorende personen, aanwezig waren, werd het zittende, reeds lang in functie zijnde, normaal gekozen plaatselijke bestuur dier bedrijfsgroep geschorst en gedeeltelijk vervangen. Ook werden eenige boden, die o.a. de contributie der leden innen, geschorst en werd dit werk aan anderen opgedragen. Tegen al deze handelingen van het communistische hoofdbestuur der E.V.C. en met name tegen het bestuur van de landelijke bedrijfsgroep Bouwvak, is hevig geprotesteerd. Een door A. van den Berg en Wietse Smid, resp. voorzitter en secretaris van het bestuur der plaatselijke E.V.C.-afdeeling te Rotterdam, ondertekend en op 27 Februari 1947 gedateerd manifest, werd aan alle E.V.C.-leden te Rotterdam uitgereikt. In dit manifest werd ernstige critiek geleverd op het congres, dat geheel onder invloed van de C.P.N. zou hebben gestaan en op de maatregelen van de landelijke leiding inzake de bedrijfsgroep Bouwvak te Rotterdam. Tevens werd medegedeeld, dat op de algemeene vergadering der bedrijfsgroepen, - waarbij echter de groepen metaal en cultuur niet aanwezig waren en waarop tot uitgifte van dit manifest werd besloten -, eenstemmig was vastgesteld, dat de maatregelen van de landelijke leiding behoorden te worden genegeerd en het oude bestuur en de boden in hun functie moesten worden gchandhaafd. Aan alle E.V.C.-leden te Rotterdam, die niet accoord konden gaan met den inhoud van het manifest, werd verzocht zulks ter kennis van het plaatselijke bestuur te Rotterdam te brengen en wel op een strook, welke aan dit manifest was bevestigd. In het manifest werd den Rotterdamschen E.V.C.-leden verzocht om hun contributie alleen aan de oude, hun bekende boden te willen afdragen en zich niet door de nieuw aangestelde boden te laten intimideeren. Hierbij werden de volgende woorden gebruikt: "Er zijn schouwmakers in de E.V.C. bezig, die den brutalen moed hebben om nieuwe boden aan te stellen, om langs dezen weg de centen van de leden in handen te krijgen. Laat U niet overbluffen".

Eenheid in optreden, althans in woorden, tusschen de beide vakverenigingen is wel merkbaar in de aangenomen houding t.o.v. Indonesië.

De "S.O.B.S.I.", de Centrale van Indonesische Vakverenigingen, heeft, volgens het republikeinsche persbureau Antara, aan de Nederlandsche Eenheids-Vak-Centrale een brief gezonden. Daarin wordt verzocht weer een actie te beginnen - en ook voort te zetten - in den geest van de E.V.C.-actie van September 1946, toen in Amsterdam en andere plaatsen stakingen en onlusten uitbraken ter gelegenheid van de troepen-uitzendingen naar Indonesië.

"Hier staan de arbeiders in beide landen tegenover een gemeenschappelijke vijand", vervolgt de brief, "het Nederlandsche imperialisme". Wij hopen, dat de acties van de Nederlandsche arbeiders het kunnen bewerkstelligen, dat de Nederlandsche troepen worden teruggetrokken. Pas wanneer dit verwezenlijkt is zal bewezen zijn, dat de Nederlandsche arbeiders het werkelijk goed meenen met het steunen van de "Republiek Indonesia".

De E.V.C. heeft kortgeleden opnieuw, evenals het N.V.V., een waarschuwing laten hooren: wanneer nieuwe troepen zendingen zouden plaats vinden en wanneer de toestand in Indië met wapengeweld tot een oplossing zou worden gebracht, dan kon de z.g. reactie hier te lande rekenen op een onmiddellijke actie van het N.V.V. en de E.V.C.

Ook om andere redenen zou men actie van de E.V.C. kunnen verwachten, volgens Blokzijl, in een te Enschede door hem gehouden rede. Hij behandelde daarin de E.V.C.-actie voor 10 % loonsverhoging en de arbeidsvoorwaarden in het algemeen en schetste de publieke waardeering voor het werk der arbeiders. Hierbij wees hij op het goede werk der mijnwerkers en zeide, dat dezen nu geroemd werden, doch wanneer zij eischen zouden gaan stellen, of zouden gaan staken, dan zou deze roem in afschuw veranderen. "Dit mag", zeide hij, "de arbeiders niet weerhouden om van dit wapen gebruik te maken. Als de Regeering ons niet wil verstaan, dan grijpen wij naar dit laatste wapen, dan staat het geheele raderwerk stil".

Volgens een der E.V.C.-sprekers zou op 27, 28 en 29 Maart a.s. te Amsterdam door de E.V.C. een "Tarief-congres" gehouden worden, waarvoor tevens vertegenwoordigers van de werkgevers, de Rijksbemiddelaars, de Stichting van den Arbeid en andere instanties zouden worden uitgenoodigd.

Vermoedelijk tengevolge van de aanzienlijke vermindering van haar ledental, heeft de E.V.C. op 15 Maart 1947 een nieuwe ledenwerfactie ingezet, met als motto: "Op naar de 200.000 leden". Deze actie zou duren tot 1 Mei a.s.

In navolging van de C.P.N. is ook de E.V.C. begonnen op sommige plaatsen kadercursussen te organiseeren voor haar leden, om dezen op te leiden voor bestuursfuncties in de E.V.C.

Door het hoofdbestuur van de E.V.C. werd een uitnodiging ontvangen van de S.O.B.S.I. om in April van dit jaar, het door hen te houden congres bij te wonen. Als delegatieleden werden door het hoofdbestuur aangewezen B.Blokzijl en H.Hennink.

VII. STAKINGEN.

1. De in het vorig maandooverzicht vermelde staking van de groentehandelaren is op 28 Februari 1947 beëindigd; op dien dag werd de groentehandel hervat op basis van het drie prijzenstelsel. Dit laatste houdt in maximumprijzen voor de veiling, voor den grossier en voor den detailhandel. De verdeling van den aanvoer zal op de veilingen geschieden onder toezicht van commissies uit den groot- en kleinhandel.

Deze commissie moet bij de verdeling de volgende punten in acht nemen:

- a) toegewezen wordt uitsluitend aan personen, die als groot- of als kleinhandelaren zijn erkend en op de betreffende veiling als koopers bekend staan;
- b) als basis voor de verdeling geldt de destijds aan de veilingen bestaande puntenregeling, waarbij echter tevens de aankoop gedurende het afgelopen seizoen, inclusief legerleveranties en levering aan instellingen, in aanmerking moeten worden genomen. Dit houdt dus in, dat voor het leger of voor instellingen geen afzonderlijke toewijzing wordt verstrekt;
- c) het koppelen van producten of partijen, in welken vorm ook, is ten strengste verboden.

2. Twaalf meisjes, werkzaam in de afdeling weverij van de Koninklijke Stoomweverij te Nijverdal, eischten met ingang van Maandag, 3 Februari 1947, hooger loon. Indien deze eisch niet zou worden ingewilligd, zou worden gestaakt. Toen de directie hierop niet reageerde, gingen de betrokken personen inderdaad in staking. Op 6 Februari 1947 werd het werk echter hervat.

Op 5 Februari 1947 legden van de 40 meisjes, werkzaam op de afdeling spinnerij van dezelfde fabriek, er 28 het werk neer, omdat de schorten, die zij van de directie hadden gekregen, van mindere kwaliteit waren dan die van de andere personeelsleden. Deze wilde staking duurde één dag. Op 6 Februari 1947 werd het werk hervat. Tengevolge van deze staking moest één middag de spinnerij worden stilgelegd, met het gevolg, dat 400 arbeiders niet konden werken.

Beide stakingen zijn verlopen zonder dat de eischen der stakenden door de directie worden ingewilligd. De kwestie van de schorten is door de arbeidsters onderling geregeld.

Van eenige politieke actie, of van optreden van vakbonden, was bij deze stakingen geen sprake.

3. Op de Machine-fabriek der Gebr. Stork en Co. te Hengelo (O.), was de directie met de kerncommissie der fabriek, zonder dat deze kernleden overleg met de arbeiders of vakbonden hadden gepleegd, overeengekomen om, teneinde de productie te verhogen en de leveranties op tijd af te kunnen doen, vanaf Maandag 17 Februari 1947, in eenige afdelingen der fabriek per werkdag één uur overwerk te doen verrichten, zoodat het aantal werkuren per week op 53 kwam. De arbeidsinspectie had haar toestemming hiertoe verleend.

De betrokken arbeiders, ongeveer 300 in getal, verlieten echter op den gewonen tijd de fabriek en weigerden het overwerk te verrichten.

De kerncommissie keurde deze houding af en deed mede in haar geheel te zullen aftreden, indien uiterlijk Dinsdag 25 Februari 1947 haar advies niet zou zijn opgevolgd. De arbeiders bleven echter weigeren, zoodat de commissie aftrad. "De Waarheid", dit conflict besprekende, stelde de arbeiders in het gelijk en gaf te kennen, dat de productie maar op andere wijze verhoogd moest worden, b.v. door geschikte krachten, thans in militairen dienst in Indië verblijvende, vrij te maken.

Op 28 Februari 1947 werd voor de arbeiders der fabriek een vergadering belegd door de plaatselijke metaalbewerkerbonden van het N.V.V. - C.N.V. en R.K.W.V.. Hoewel critiek op de houding van de kerncommissie werd uitgeoefend, besloot men tenslotte toch, gedurende een vooraf te bepalen periode, overwerk te zullen verrichten, althans dit advies werd door de bonden gegeven.

Den volgenden dag, 1 Maart 1947, vergaderde de plaatselijke afdeling "Metaal" der E.V.C., waarbij als sprekers Blokzijl en Hillebrand (voorzitter landelijke bedrijfsgroep "Metaal" der E.V.C.) het woord voerden. Beiden protesteerden wel tegen de houding der directie en Blokzijl zeide, dat de E.V.C. in principe tegen alle overwerk was, doch tenslotte adviseerde hij, - omdat de andere vakbonden zulks ook reeds gedaan hadden -, toch voor den tijd van 3 maanden overwerk te verrichten. Er diende echter, volgens spreker, spoedig een nieuwe kerncommissie te worden benoemd en een algemeen vergadering van de arbeiders der fabriek te worden gehouden, waarop men zich gezamenlijk over deze kwestie zou kunnen uitspreken.

Hoewel alle vakbonden dus hadden geadviseerd overwerk te verrichten, werd dit de daaropvolgende dagen door de betrokken arbeiders niet gedaan. Wel bleven eenige arbeiders aanvankelijk in de werkplaatsen achter, doch uit "collegialiteit" verlieten ook dezen de fabriek.

Ofschoon kennelijk het streven der communisten en de E.V.C.-leden er op gericht is geweest, dat er niet zou worden overgewerkt, is toch niet gebleken, dat zij hierin rechts treeks de hand hebben gehad.

Tot op heden wordt het overwerk niet verricht; de directie heeft hiertegen echter nog geen maatregelen genomen.

Bij het afsluiten van dit overzicht werd bericht ontvangen, dat ongeveer 75 % van de stakende arbeiders met ingang van 17 Maart 1947 gehoor heeft gegeven aan den oproep der vakbonden, om per werkdag één uur overwerk te verrichten. Verwacht wordt, dat de overigen dit voorbeeld spoedig zullen volgen. De directie heeft tijdens dit conflict een soepele houding aangenomen. Tenslotte de arbeiders te bewegen overwerk te verrichten, heeft zij bewerkstelligd, dat hun rijwielenbanden werden verstrekt.

4. Op 22 Februari 1947 weigerde een zestal leden van de Stoomlogger K.30 met dit schip de haven van Vlaardingen te verlaten, in verband met de aanwezigheid van grote hoeveelheden drijfijz in de Noordzee. In hun plaats zijn zes andere personen aangemonsterd, waarop het schip naar zee is vertrokken.
5. Ten gevolge van het verwerken van een bepaalde soort tabak voor het dekblad van sigaren kon door de arbeiders van de K.V.W.-Sigarenfabrieken te Roosendaal geen voldoende productie worden behaald. De directie verklaarde zich bereid hiervoor 10 % toeslag op het loon te willen uitbetalen.

De arbeiders vroegen denzelfden toeslag toen ook voor verschillende andere soorten tabak, op welken eisch de directie meende niet volledig te kunnen ingaan. De onderhandelingen met de directie vonden plaats door de fabriekscommissie. Tijdens deze discussies hadden echter 150 man van de ruim 300 arbeiders der K.V.W.-fabriek de werklokalen verlaten en zich buiten de fabriek verzameld. Toen de fabriekscommissie hun den uitslag der onderhandelingen mededeelde, eischten zij uitbetaling van de uren, waarop niet was gewerkt (van 14 - 16 uur, Maandag 25 Februari 1947). De directie wilde hierop in geen geval ingaan, waarna de arbeiders het terrein verlieten.

Op Dinsdag d.a.v. vonden besprekingen plaats tusschen de stakers en vertegenwoordigers van het hoofdbestuur van den Ned.R.K.Bond van Tabaksbewerkeren en van het N.V.V.. Hierbij werden de arbeiders in het ongelijk gesteld; de uren waarop niet was gewerkt, behoeften, naar de meening der vakbonden, door de directie niet te worden uitbetaald.

De stakenden hebben Woensdagmorgen, 26 Februari 1947, normaal hun werkzaamheden hervat.

6. In de fabriek "Het Schuttersveld" van de Gebr. van Heek te Enschede, is Dinsdag 25 Februari 1947 een wilde staking uitgebroken, waaraan door ongeveer 1000 personen werd deelgenomen. Het totale personeel van deze textiel fabriek omvat ruim 1100 personen.

De aanleiding tot deze staking was gelegen in het feit, dat het personeel zich niet kon vereenigen met de houding der directie t.a.v. de behandeling van een magazijn-chef der fabriek.

Bij een in de woning van bedoelden magazijn-chef, door de Economische Recherche ingesteld onderzoek bleek, dat deze een abnormaal groote hoeveelheid textielgoederen in zijn bezit had. Hoewel hij, - zooals bij dit onderzoek werd vastgesteld - , wel een zeer ruim gebruik van zijn functie had gemaakt, ook tijdens de bezetting, kon tot nu toe niet worden aangetoond, dat hij op onrechtmatige wijze in het bezit van deze goederen was gekomen. De directie besloot daarom hem andere werkzaamheden op te dragen, overwegende, dat hij zich door die bevoorradings a-sociaal had gedragen. Aangezien hij echter reeds 25 jaren in het bedrijf werkzaam was en zich steeds een goede kracht had getoond, achtte de directie geen termen aanwezig om hem te ontslaan.

De arbeiders weigerden echter met hem samen te werken. De uit 9 personen bestaande fabriekskern, waarvan het grootste gedeelte lid is van de E.V.C., eischte daarop van de directie, dat de magazijn-chef onmiddellijk zou worden ontslagen. Indien aan dezen eisch binnen 10 minuten geen gevolg zou worden gegeven, zou tot staking worden overgegaan. De directie ging hier niet op in en gaf te kennen, dat zij op het door haar ingenomen standpunt t.a.v. den magazijn-chef niet wenschte terug te komen, waarop de staking volgde, Woensdagmorgen d.a.v. vond een bespreking plaats tusschen de directie, de fabriekskern en een aantal vertegenwoordigers van de Textiel-Unie en de E.V.C. De directie deelde hierbij mede, dat verdere besprekingen slechts konden worden gevoerd, indien de arbeiders het werk zouden hervatten. Op voorstel van de vakbonden werd tenslotte besloten, dat dien middag te 14 uur de werkzaamheden zouden worden hervat, terwijl tegelijkertijd een bespreking zou worden geopend tusschen de directie en de fabriekskern over het geval van den magazijn-chef.

Tot op heden is de magazijn-chef door de directie als arbeider gchandhaafd en men is overeengekomen de uitspraak van den rechter hierover af te wachten, daar tegen den magazijn-chef nog een strafrechtelijk onderzoek wordt ingesteld.

7. Een arbeider, genaamd W. Warringa, werkzaam in de Textielfabriek "N.V. Spinnerij Oosterveld" te Enschede, was het niet eens met den maatregel van een fabrieksbaas, die een aan dezen arbeider toegevoegden leerling tijdelijk op een andere afdeling tewerkstelde. Warringa zette de door hem bediende machine stil. Toen hij na eenige uren het werk wilde hervatten, eischte hij betaling over de uren, gedurende welke hij niet had gewerkt. Dit werd hem door de directie geweigerd. Daarop gingen ook de twee arbeiders uit zijn afdeling, waar de grondstoffen een voorbereiding ondergaan, dienzelfden dag, t.w. Donderdag 27 Februari 1947, in staking.

Door deze handeling was de directie genoodzaakt, een andere afdeling, de z.g. voorspinnerij, stop te zetten. De hier werkende arbeiders, - 150 in getal -, waarvan de helft vrouwen, bleven echter in de fabriek.

Op Vrijdag, 28 Februari 1947 werd, nadat het conflict met de vakorganisaties was besproken, door de drie eerder vermelde arbeiders het werk hervat. De organisaties waaronder ook de E.V.C., hadden het optreden van dit drietal afgekeurd.

De 150 arbeiders, die door het staken van dit drietal, eenige uren niet hadden gewerkt, eischten nu betaling van deze uren. De directie zegde toe, hierover nader overleg te willen plegen. Deze arbeiders dreigden daarop in staking te zullen gaan, wanneer niet onmiddellijk werd toegezegd, dat deze uren volledig zouden worden betaald. De directie handhaafde haar standpunt, waarop deze 150 arbeiders Vrijdagmorgen, 28 Februari 1947, het werk neerlegden. Uit sympathie met den eisch dezer stakers, legden in den namiddag van dien dag een 100-tal andere arbeiders dezer fabriek eveneens het werk neer.

Te ca. 17 uur werd door alle arbeiders op aanraden van de fabriekskern het werk hervat, terwijl tegelijkertijd de fabriekskern met de directie een bespreking hield over deze kwestie. De directie verklaarde voornemens te zijn om de eerst vermelde drie arbeiders en het laatstgenoemde 100-tal, geen loon uit te betalen over de uren, waarop was gestaakt. De 150 arbeiders, die noodgedwongen het werk hadden moeten neerleggen, zouden 80 % van hun loon over die uren ontvangen.

Daar de arbeiders hiermede weinig tevreden zijn, heerscht er een gespannen toestand in de fabriek en is de mogelijkheid van een herhaling der moeilijkheden niet uitgesloten.

VIII. INDONESIE.

De behandeling der Linggadjati-overeenkomst in de 1ste Kamer der Staten-Generaal en de uitingen in de pers en op vergaderingen toonen aan, dat de voor- en tegenstanders nog even onverzoenlijk tegenover elkaar staan. Nieuwe gezichtspunten zijn sedert de afsluiting van het vorige verslag (No.1 - 1947) niet geopend, ook niet door de communisten, die nog steeds propaganda maken voor den door hen voorgestanen vrede met Indonesië, terugtrekking der Nederlandsche troepen uit dit gebied eischen, dus ook stemming verwekken tegen de uitzending van nieuwe divisies en daarbij propageeren de mobilisatie van het vreedzame "leger van den arbeid", voor den opbouw en voor het herstel van de volkswelvaart hier te lande.

Bij de stemmingverwekking tegen de Regeering blijft de Linggadjati-overeenkomst in het middelpunt staan. In het Marxistisch weekblad "Politiek en Cultuur" wordt der Regeering verweten, dat zij de Republiek een belangrijke concessie doet, in de hoop deze langs een anderen weg weer ongedaan te kunnen maken. Dat met deze woorden verdragschending gesuggereerd wordt, is duidelijk en zodoende wordt hetzelfde in de Republiek tot uiting gekomen verwijt van verdragschending onderstreept. Ook dit is weer niets bijzonders, immers er wordt vrijwel in alle opzichten één lijn getrokken met de Republikeinsche leiding. De communistische propaganda impliceert, dat de Republiek als een krachtige staat wordt voorgesteld. "De Republiek is sterker dan ooit", staat in "De Waarheid" boven een aan het republikeinsche persbureau Antara ontleend bericht, dat het secretariaat van de Engelsche communistische partij een schrijven heeft gericht aan de "Partai Komunis Indonesia" (P.K.I.), waarin wordt medegedeeld, dat de communistische partij in Engeland haar aandeel wil nemen in den voortdurenden strijd voor de volledige onafhankelijkheid van geheel Indonesië en tegen de pogingen van de Nederlandsche, Engelsche en Amerikaansche imperialisten om dien strijd te vertragen of te dwarsboomen.

Het is niet de eerste keer, dat de Engelsche communisten contact hebben met de P.K.I.; geruimen tijd geleden toch heeft de voormalige voorzitter dezer organisatie reeds bekend gemaakt, dat de Britsche communistische partij de P.K.I. had erkend.

Het behoeft overigens geenszins verwondering te wekken, dat de Engelsche communisten zich met den vrijheidsstrijd in Indonesië inlaten; immers de communistische partij in het nabije Britsch-Indië voert evenzeer actie voor de algeheele vrijheid van dit gebied. In de overzeesche gebieden vormen de communisten als het ware één front tegen de betrokken Westersche mogendheden met steun van de communistische organisaties in de respectieve (z.g.) koloniseerende landen. Onvoorwaardelijke erkenning van de onafhankelijkheid en terugtrekking der troepen uit Britsch-Indië, zijn de communistische eischen ten aanzien van dit gebied, geheel overeenstemmend met de eischen van de C.P.N. ten aanzien van Indonesië. De Partai Kommunis Indonesia heeft uiteraard dezelfde eischen.

Het is ook niet aan twijfel onderhevig, dat tijdens het in Februari j.l. gehouden congres der communistische partij in Engeland, waar S.de Groot (Amsterdam) als afgevaardigde van de C.P.N. is geweest, ook de noodige aandacht is geschonken aan den vrijheidsstrijd in Britsch-Indië en Indonesië. (Behalve afgevaardigden uit andere Britsche gebieden is ten congresse ook een gedelegeerde uit India aanwezig geweest).

In de Republiek Indonesië is de invloed van de P.K.I., welke organisatie thans naar verluidt een millioen leden telt, onmiskenbaar groeiende. De niet-officieele leider Alimin blijft een zeer actieve rol spelen; tusschen hem en President Soekarno bestaan nauwe banden. Welken invloed Alimin op hem heeft, blijft in het midden.

Alle verschijnselen wijzen echter uit, dat het communisme zich weet te roeren, onbeterd activiteit kan ontplooiën en geregeld directe of indirecte resultaten weet te boeken, alle echter even bedenkelijk. Zoo bijv. het feit, dat thans aan de Militaire Academie van de Republiek te Sarangan (Java) les in het Russisch wordt gegeven. Het ligt voor de hand te veronderstellen, dat het onderwijs in deze taal wordt gegeven met het oog op het contact met Rusland, in welken vorm en van welke draagwijde dan ook.

Volgens het republikeinsche persbureau Antara heeft de op blz. 43 van het vorig maandoverzicht genoemde "Centrale organisatie van arbeiders in geheel Indonesië" - de S.O.B.S.I. - een brief gezonden aan de E.V.C. waarin verzocht zou zijn hier te lande weer een actie te beginnen als in September 1946 (toenmalige stakingen in verband met troepenvervoer naar Indië). In een E.V.C.-bekendmaking wordt dit echter ontkend. Wel zou in het schrijven de verwachting uitgesproken zijn, dat de Nederlandsche arbeidersbeweging al datgene zal doen wat noodig is, om de "Nederlandsche sabelslippers" den weg te versperren. De S.O.B.S.I. heeft verder het hoofdbestuur van de E.V.C. uitgenoodigd in April haar congres bij te wonen, welke uitnoodiging is aanvaard.

Het contact tusschen Nederlandsche- en Indonesische vakverenigingen is dus tot stand gekomen (verg. blz. 43 van overzicht No. 1) en hiermede tevens voor de C.P.N. een nieuwe mogelijkheid geschapen voor beïnvloeding in Indonesië; immers de invloed van deze partij in de E.V.C. is groot genoeg om via deze organisatie met de vakbeweging in Indonesië een band te smeden.

Het N.V.V. heeft intusschen een verklaring uitgegeven, waarin, zonder een oordeel uit te spreken over de politieke verwickelingen, welke zich thans, in verband met de overeenkomst van Linggadjati voordoen, namens meer dan 300.000 leden een dringende waarschuwing wordt gegeven. "Geen enkele prestige-overweging", - aldus de verklaring - "geen enkel meeningsverschil kan belangrijk genoeg zijn om de in Linggadjati voorloopig bereikte overeenstemming thans nog te doen mislukken, laat staan de toepassing van geweld te rechtvaardigen. De reactie vergisse zich niet in de gevoelens, welke daaromtrent in de arbeiderswereld leven. Elk drijven naar geweld, naar het uitdeelen van enkele "rake klappen" zou op grooten weerstand stuiten".

Het N.V.V.-bestuur doet derhalve een dringend beroep op de Nederlandsche Regeering, op de Volksvertegenwoordiging en op de Republiek Indonesië, om voor de reactionaire agitatie hier en voor het extreme drijven ginds, geen duimbreed te wijken en alles in het werk te stellen om tot een snelle, vreedzame en definitieve oplossing van het conflict in Indonesië te geraken, opdat aan de schermutselingen, welke helaas ook menschenlevens kosten, ten spoedigste een einde komt, het bevel "staakt het vuren" kan worden gegeven en met demobilisatie der Nederlandsche troepen in Indië kan worden begonnen. (Het bevel "staakt het vuren" is inmiddels gegeven).

De op blz. 46 van Maandoverzicht No. 1-1947 bedoelde Imran Rosjadi, medewerker van het blad "Indonesia" (Amsterdam) en het republikeinsche persbureau "Antara" heeft eenigen tijd geleden een bezoek gebracht aan den Irakschen Minister van Buitenlandsche Zaken naar aanleiding van een in alle bladen in Irak opgenomen bekendmaking van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken, dat de Regeering van Irak bereid is tot uitwisseling van diplomatieke vertegenwoordigers, wanneer de Republiek Indonesië dit zou wenschen. Tijdens deze ontmoeting is o.m. de Liga van Arabische Staten, de z.g. Arabische Liga, welke Indonesië heeft erkend, ter sprake gekomen, de wekelijksche uitzendingen van de Indonesische vrijheidsorganisatie te Bagdad en het voornemen van de Republikeinsche Regeering, om een goodwill-missie naar het buitenland te zenden.

De voorzitter van de afd. 's-Gravenhage der "Perhimpunan Indonesia", Soedibio, heeft aldaar een lezing gehouden voor de jongerengroep van de vereniging "Nederland-Indonesië", een schets gevende van de ontwikkeling der nationale beweging in Indonesië sedert de oprichting van de vereniging "Boedi Oetomo" (1908). Uitvoerig is spreker verder ingegaan op de rol van de jeugd in de nationale beweging.

Te Leiden is een Indonesische sociaal-culturele vereniging opgericht met name "Roekoen Peladjar Indonesia" (Roepi).

Deze stelt zich ten doel om door een zoo nauw mogelijk contact met het Nederlandsche sociale en culturele leven wederzijds begrip en goede samenwerking tusschen Nederlanders en Indonesiërs aan te kweken en te bevorderen. Eenige Leidsche hoogleraren zijn beschermheer dezer vereniging.

22 Maart 1947.

Typ.:TZ.
Coll.:dR.